

Slovenski čebelar in sadjerejec.

Glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva
za Kranjsko.

Izhaaja vsaki mesec enkrat in se pošilja udom brezplačno; neudom za 1 gld. 30 kr. na leto.

Inserati in priloge računajo se po najnižji ceni. — Letnina za ude znaša samo 1 gld.

Obseg: Dr. Janez Dziedzic, katoliški župnik v Karlsmarktu v Šleziji. (Dalje.) — Kako v severni Ameriki čebele love. — Čebelarjev koledar za mesec maj. — Ne sadi nikoli mladega sadnega drevesca na prostor, kjer je popred rastle staro drevo. — Veli (na pol suhi) sadni cepiči in vela sadna drevesca morejo se zopet oživeti. — Sadjerejčev koledar za mesec maj. — Naši dopisi. — Inserati.

Dr. Janez Dziedzic,

katoliški župnik v Karlsmarktu v Šleziji.

(Dalje.)

Sedaj, ko je bil iznajden panj s premakljivimi satniki ali novi panj, postala je čebela prav v popolnem pomenu domača žival. Dziedzic je bil vsled njegovega novega panju neomejen gospodar svojim ljudstvom; kajti podeljena mu je bila priložnost pogledati v notranjo opravilo čebelnega stanovanja, in ker mu je Bog prav zelo dober bistroum in posebno redki dar bistrega opazovanja in združevanja podelil, spoznal je prav kmalo prečudno življenje in opravila njegovih njemu tolikanj ljubih živalic — čebel. Sedaj je župnik Dziedzic spoznal, da stara teorija o življenji, spolu in zareji čebel na vseskozi neresničnem in napačnem stališči stoji. Prepričal se je, da mora vsak popolni in pravilni panj imeti čebele moškega spola — trote —, ter čebele ženskega spola — delavke in kraljico —. Zadnja sama pa je po enokratnem vplemenjenji po trojih zmožna leči jajčeca, iz katerih se izvale delavke.

Očitno pred svet stopi Dziedzic še le v letu 1844 in sicer s posameznimi članki, katere je obelodanil v jako razširjenem listu: „Frauendorfer Blättern“. Pozneje se je oglasil tudi v listu: „Eichstädter Bienenzeitung“, katerega je uredoval Andrej Schmid.

Leta 1848 objavil je svoj lastni spis: „Theorie und Praxis des neuen Bienenfreundes“ (Teorija in prakcija novega čebelarskega prijatelja); leta 1852 doda mu še „dostavek“. Od leta 1854—1856 izhajal je list: „Der Bienenfreund aus Schlesien“ in sicer vsak mesec enkrat. V tem listu je naznanjeval Dziedzic svoja opazovanja pri laški čebeli. Ko so pa ti stareji spisi pošli, izdal je Dziedzic leta 1861 svojo občeznano knjigo: „Rationelle Bienenzucht“ v Briegu pri Flachu. Poslednja izdaja te knjige je prišla na svetlo leta 1878. Kakor pa vsaka novost, bodi si še tako dobra in če še tako obilne in razvidne koristi ponuja in če še tolikanj prednosti

pred starinami ima, vendar jo v začetku njenega obstanka zelo kritikujejo, preganjajo, sovražijo in se zoper njo vojskujejo oni, katerim ta novost ni po volji, ter jim je le stara reč ali navada pri sreč; — tako godilo se je tudi s to tolikanj koristno iznajdbo Dzierdzona. V čebelarskih časnikih se je njegovemu dokazovanju in razlaganju v teoriji in praksi močno nasprotovalo. Vsi prijatelji in zavézniki stare šole so vse njegove iznajdbe vničevali in hudo pobijali, misleč, kolikor več novosti, toliko slabše bo za nje. Na noben način se niso hoteli poprijeti njegove metode; vsaj v začetku ne. Še celo baron pl. Berlepsch je naravnost imenoval Dzierdzonovo iznajdbo — nesrečo. — Protivil se je njegovemu dokazu in je prerokoval in pravil svojim privržencem, da kakor sedaj Dzierdzonu prepevajo slavo in ga zaradi njegove modre iznajdbe ter dopolnenja čebelarstva hvalijo, tako bodo kmalo njegovi novosti vpili: „pogin“! Dzierdzon pa se za vse to ne zmeni, ter ves miren prav pohlevno odgovori:

(Tu slede njegove besede v izvirnem [nemškem] jeziku.)

„Wird einst der Rhein zurück nach seiner Quell' sich wälzen;
Wird einst der Schnee vom Frost, nicht von der Sonne schmelzen;
Fängt erst bei uns die Schwarmzeit zu Weihnachten an;
Ja dann, jedoch nur dann wird die Erfüllung nah'n.“

V našem jeziku bi se to takole glasil:

„Ko Renin kdaj tek k izviru se bo obrnil;
Ko sneg se vsled mraza, ne pa od solnea talil;
In kadar čebele še le v božiču nam bodo rojile;
Le takrat, le takrat še le se besede te bodo spolnile.“

(Konec prihodnjič.)

—*—

Kako v severni Ameriki čebele love.

Po velikanskih gozdih severne Amerike živi veliko divjih čebel, katere v votlih drevesnih duplah prebivajo. V teh votlinah imajo veliko množino dela in medu, katerega se marsikateremu Amerikancu poljubi, da se kot čebelni lovec odpravi na lov in tako, če je le količkaj mogoče, nasiti svoje želje po medu. Njegova oprava (orodje) je prav priprosta, kajti ta obsega lahko sekirico in do 1 kubični decimeter veliko škatljico; ta je spodaj odperta, zgoraj pa s premikajočim steklenim pokrovcem zaprta. V sredi te škatljice je počez napravljena deščica, kamor lovec, ko na odločeni kraj pride, celi medeni sad položi; to namreč je vada divjim čebelam. Čebelni lovec mora pa tako oblečen biti, da more svojemu plenu po grmovji, črez potoke in močvirje, po hribih in skalah slediti. Zaradi tega pa tudi precej prvo pot ne vzame sè sabo nikakoršne posode, v katero bi med in vosek hranil, temveč je zadovoljen, da na prvem lovu dobi drevo, v katerem so čebele. Pot do tja si z raznimi znamenji zaznamova, da vdrugič lahko dotično drevo dobi.

Kakor hitro dobi prostor, kjer meni, da so divje čebele in od kodar on svoje delo pričeti misli, dene v svojo škatljico zgoraj omenjeno vado (sat) ter skuša sè škatljico najbolj prilično čebelo pokriti. Čebela se sicer prestraši, a kmalo jo mine strah, postane pogumna in se odpravi na položen jej sat. Ko čebela začne svoje

delo na satu, odpre lovec rahlo stekleni pokrov, postavi škatljico na kaki štor, ali skalo, ali pa sploh na kaki vzvišeni prostor, da zamore odletevšo čebelo opazovati, kam se obrne. Če pa nobenega vzvišenega prostora blizu ni, mora čebelni lovec dotično škatljico s se stegnjeno roko na kviško držati, dokler čebela ne odleti ne vedoč, da bo ona izdajalka svojega rodu. Ko je mala a pridna delavka se z dobljenim medom dovolj obtežila, odleti iz škatljice delajoč narpopred majhne a čedalje večje kroge, ki se vedno proti čebelnemu domu raztegujejo. Lovec mora sedaj dobro paziti, kajti njegova divjačina v ravni črti odleti, da se po kratkem premolku, s katerim se oddaljenost dotičnega čebelnega drevesa dá precej dobro razločiti, v družbi nekaterih tovarišic povrne, ter brenčoč škatljice išče, v kateri lahko in obilno paše dobi.

Ko si lovec zapomni stran na katero so čebele odletele, nese škatljico v istej črti nekoliko dalje, da se tako svojemu plenu bolj bliža. Ogleda pa tudi vsa drevesa, ki so podobna čebelnemu stanovanju in v onej črti stoje.

Če je drevo precej oddaljeno, mora lovec večkrat s se svojo škatljico se vstaviti, ter tako postaje delati, škatljico v onej črti nastavlja, v kateri odletavajo in prihajajo čebele; te jo pa tudi dobe, če ni preveč daleč od prejšnje postaje. Čebele ne vedo, da tako svojemu preganjalcu svoj dom izdajajo ter mu do njega (doma) v svoj pogin pot kažejo.

Pri tem delu je potrebno dobro in zelo vajeno oko, da je mogoče čebelno domovanje v drevesu najti. Večkrat je pa pridobitev plena iz drevesa težja, kakor pa iskanje drevesa.

Ko lovec dobi drevo, v katerem so divje čebele, zaznamova si ga, ter se povrne domov. Če je drevo daleč od njegovega doma, vrne se še le drugi dan s potrebno posodo po poprejšnji dan zaznamovani poti k drevesu, ako je pa drevo blizu in je še precej dneva, gre še tisti dan nazaj, da si nasiti svoje želje s toliko zaželenim medom.

Stoji drevo, v čegar votlini imajo čebele svoj dom, na svetu, kateri je že lastina kakega gospodarja in če drevo še sploh kako veljavo ima, lovec še misliti ne sme na to, da bi ga posekal, če se hoče sitnostim in ostrej kazni izogniti. Ne kaže mu drugzega, kakor na drevo splezati, drevo na strani izvotliti, da zamore satovje iz votline pobrati in ves plen v košku po vrvi na tla spustiti. Ako nima kakega pomočnika, mora vselej iz drevesa splezati, da košek izprazni, ter potem zopet na drevo se truditi. To treba je tolikokrat storiti, da je ves plen pobran iz votline. Vse drugače je pa, če so čebele v votlini kake veje. To lovec odžaga in jo po vrvi na tla spusti, ter potem z lahkim trudom votlino izprazni.

V prvotnem gozdu sme čebelni lovec brez vse skrbi drevo posekati; a vselej ne stori tega, temveč le takrat, če stoji drevo v goščavi ter okoli njega (drevesa) raste več družih dreves, katera padec čebelnega posekanega drevesa zadržujejo, da drevo le počasi k tlam dospe, da se tako vse čebelno delo v votlini ne pokonča ter ne poškodovano ostane. Ko bi pa drevo na samem ali v redki gošči stalo, da bi se posekano kar kviškoma zvrnilo po tleh, bi v votlini, kjer čebele svoje izdelke imajo, čudna zmes nastala; zmešano bi bilo skup med, vosek, zalega, čebele in trehljiv lès. Kaj bi to lovecu sedaj koristilo? Slabo bi se mu plačal obilni trud iskanja! Žalosten in zelo nevoljen popustil bi vse tamkaj ležati, ter godrnjaje nad toliko nesrečo in smolo pri njegovem delu zapustil bi oni kraj in se morebiti pri odhodu le še žalostno ozrl po kraju, kjer je mislil popred si nasititi tolikanj hrepeneče želje po medu.

Razun zgoraj omenjenega orodja in priprav vzame izurjeni čebelni lovec še železa za plezanje, katera na nogo priveže, sè sabo; če pa tega nima pri rokah, preskrbi se z dolgimi in močnimi žebliji, katere v čebelno drevo, na katero splezati hoče, zabija, da si tako prihod olajša, ali pa sploh omogoči. Ako bi tega ne imel, bi se neizrečeno utrudil, ko bi moral večkrat na drevo zlesti, posebno če bi bilo drevo nerodno, visoko in brez vsakoršnih vej. Seveda bi najbolje bilo, če bi čebelni lovec lestvico sè saboj imel, da bi tako po njej gori in doli hodil ter tako iz drevesne votline čebelne izdelke na tla nosil, in v svojo posodo spravljaj. Toda kdo pa bo nosil lestvico tako daljavo in po tako slabej poti? Gotovo bi rajše vse skup kar v drevesu in čebelam v veselje popustil, kakor pa se z lestvo, katera bi morala zelo dolga biti, in zato tudi težka, truditi in riti z njo skozi gosto grmovje.

Sedaj ko lovec že do drevesne votline dospe, v katerej so čebele in njegov sladki plen, mora popred, predno se čebelnega izdelka polasti, gledati, kako bo čebele odstranil in jih ne preveč razkačil, ker to bi mu bilo le v škodo.

Nekateri čebelni lovci se v to svrhu poprijemajo izkadenja. Z dimom hočejo odgnati vse čebele iz votline in tako potem brez sitnosti od strani čebel se njih izdelkov polastiti. Vendar pa ta način preganjanja čebel iz drevesne votline že zelo opuščajo, ker se satovje in med kolikor toliko dimovega duha navzame in potem po dimu diši, kar pa medu in sploh vsakej jedi skoro vso slast odvzame. Opuščajo pa zato, ker se ves roj na prav priprost način in brez truda lahko polovi. K tem preganjanji mora lovec le one satove narpopred iztrgati, ki imajo zalego; kamor te prenese, tja gredo vse čebele, posebno pa če matica tudi tamkaj sedi, kar se skoro vselej dobi. Na ta način so kmalo vsi izdelki v votlini prazni in zapuščeni od čebel in lovecu ostane vse čisto in brez vsakoršnega duha, kar mu še željo in slast povikša.

Po amerikanskem pravu nima posestnik dotičnega sveta, temveč le dobitelj postavno pravico do čebel v najdenem drevesu, tako da se čebelnemu lovecu ni treba bati, da bi težko pridobljeni plen moral odstopiti komu družemu; če ni kako posebno škodo naredil, da bi bil namreč kako koristno drevo pokončal. Pri nas bi pa to drugače bilo.

Čebelarjev koledar za mesec maj.

V lepem mescu maju razvijajo se panjovi k vedno večej moči; zato se pa tudi vedno več medu in hrane porabi. Če je paša še pomanjkljiva, če so še zani-kerni in brezmatični panjovi v čebelnjaku, ali pa če čebelar pri pokladanji med raztrese, prav rado ropanje nastane. Zamaše naj se vsakoršne špranje in razpoke pri panjovih; žrela naj se ob času slabe paše pritaknejo; izumrle panjove zapri v čebelnjak ali pa jih odstrani iz čebelnjaka, posebno če imajo še med. One satove in posodbe, v katerih je še nekoliko medu, in bi ga čebele rade posrkale, odstrani kolikor je mogoče daleč od čebelnjaka; če imaš kako pregledovanje po panjovih, ne delaj tega v preveč toplih dnovih, temveč zjutraj ali na večer. Če je ropanje nastalo, naj se žrelo izsoči in osenči, ter naj se s pelinom, čebulo, česnom, ali s kako drugo neprijetno dišečo pa neškodljivo tekočino namaže. Žrelo se pa tudi lahko z ilom zamaže, ter se s svinčnikom naredi luknjica, skozi katere k večjem

dve čebeli izlezete. Če pa še to ne pomaga naj se napadeni panj dva do tri zapre in postavi v temno klet, ali pa naj se napadajoči panj odstrani, če je lastnina, na najmanj pol ure oddaljeni kraj. To naj se tudi zgodi s panjem, kateri malo ljudstva ima, pa je vendar popolnoma zdrav, če ga nočemo odstraniti ali uničiti. Ko se paša prične naj se pri stoječih panjovih denejo satovi z zalego v spodnji prostor, pri navadnih pa spred k žrelu. Ko pa paše ni, naj se čebelam polaga. Slabim panjovom z nepremakljivim izdelkom se pomaga, če se ob najboljšem letenji po dnevi postavijo na kraj, kjer kak močen panj stoji in močen naj se na mesto slabega postavi. Pri panjovih s premakljivimi satniki je to pač lahko delo. Satniki z zalego, pa pokrito, se notri obesijo. Paziti je tudi treba na čebelne sovražnike, kakor postavim: ptice, krastače, mravlje, pajke, molje itd.

— x —

Ne sadi nikoli mladega sadnega drevesca na prostor, kjer je popred rastlo staro drevo.

V obče je navada pri ljudeh, da kadar odstranijo, bodi si že tako ali tako, kako staro drevo, radi na oni prostor vsade iz nova mlado drevesce; posebno radi pa to naredo, če je štor že nekoliko strohnjen, misleč da s tem drevescu veliko dobrega store. To pa store, ker ne vedo, da je to mlademu drevescu le na kvar in ne v korist.

Razvidno je, če sadno drevo na jednom kraju več let stoji, da za les, listje in sadje vedno več živeža potrebuje in da zaradi tega svoje korenine vedno dalje na okrog razširja, ter tako vse mu dohajajoče tvarine (živež) skoro popolno porabi, če tudi se mu je z gnojenjem pomagalo. Kakor nobena druga rastlina, ki je več let zaporedoma na en in isti prostor vsejana ne obrodi zaželenega sadu, ker zemlja za njo že nima več živeža, ker ga je prejšnja leta že porabila, tako tudi mlado drevesce na onem prostoru, kjer je popred rastlo drugo drevo, ne more dobro delovati, ker mu oni kraj ne ugaja, ker ne dobiva dovolj živeža.

So zopet ljudje, ki to vedo, pa mislijo, da je drevescu v tem slučaju pomagano, če se na prostor, kjer je stala jablana, vsadi hruška ali pa nasprotno, pa to je zmota. To je vse jedno, vsaj vsako drevo potrebuje hrane za listje, les in sad. Navadno taki ljudje skopljejo jamo, kakoršna se jim pripravna zdi, navadno naredo prav majhno, da še vseh drevescenih koreninic ne morejo raztegniti, v to nadevajo dobre in spočite zemlje ter jo z gnojem zmešajo, misleč da s tem drevescu k rasti pomagajo. To se pa tudi res zgodi. Posestnik se zelo veseli, ko vidi mlado drevesce tako divno rasti, ter si mnogo obeta od ravno vsajenega ali prav za prav prijetega se drevesca. A čudno začne gledati, ko isto drevo, ki je prvi 2 ali 3 leta tako lepo rastlo, pozneje začne hirati ali zaostajati, ter nič več tako lepili mladik ne poganja. Ugiba in ugiba, kakšen bi temu bil vzrok. Vse drugo bo pred pripisoval hiranju, kakor pa to, kar je res, namreč že od odpravljenega drevesa izsesani svet. Mlado drevo le toliko časa poganja ali celo rodi, dokler se njegove korenine še po dobri zemlji raztegajo: ko pa to presežejo ter v že izsesano prst dospejo, ne dobe več dovoljne hrane, in drevesce dobi žalostno podobo — počasno

in zanikerno rast. Deblo in vrh se le prav počasi razvijata, in v starosti, v kateri je prejšnje drevo v rodovitnem letu obilo sadja obrodilo, sedanje drevo v ravno tako dobri letini komaj četrmino k večjem polovico toliko doprinese. Sitni vzrok je ravno pri sadnem drevju, da moramo na prostor odstranjenega drevesa novo vsaditi. Taki slučajji so pri cestah pri sadnem drevjem obsajenih, ali sploh na vrtih, kjer je vse drevje v lepih vrstah nasajeno. Sitno je če v vrsti kako drevesce izumrje, da se mora odstraniti; ako bi prostor prazen ostal, bi bil ves red kaljen, če se pa na njega mesto drugo usadi, pa to zanikerno raste.

Pri velikih posestvih bi bilo temu pač lahko pomagati, če bi se svet ali prostor za vrt menjaval, kakor na polji, kjer se ne seje vedno eno in isto seme na eno njivo. Ko bi se stara drevesa odstranila, bi se ta prostor za drug obdelovanje porabil in vrt bi se na drug prostor preložil. V slučajih pa, kjer je to nemogoče, in mora novo drevesce na mesto starega priti, naj se svet v tako velikem krogu in v takej globini izkoplje in odstrani ter z novo prstjo nadomesti, da drevesce tudi v poznejih letih ne bo škode trpelo, temveč dovolj živeža dobivalo za les, listje, cvetje in sad. da bo tako našemu upanju moglo zadostovati in naše želje nam izpolnjevati.

Da bi se to vselej izpolnjevalo, bilo bi dobro, a kaj, ko je to strašno redek slučaj; kajti posestniku tako delo preveč časa pobere in ga preveč stane, drugi si zopet misli, čemu se bom jaz tolikanj trudil, vsaj tako nikoli ne bom nič dobička od drevesa vžival; pomisli pa ne, kaj bi bil on vžival, ko bi njegovi predniki tako delali, kakor on. Hudoval bi se nje in jim lenobo prisojeval. Spomni naj se taki malomarni gospodar pregovora, ki pravi: Česar si sam ne želiš, tudi drugim tega ne delaj! Tako malomarno postopanje se največkrat opazi pri obsajenji cesta. Na več krajih ob cestah stoje drevesa, katerih korenine segajo v zemljo, katerej še nobena druga korenina ni odtegnila tvarine, katero drevo potrebuje. Kako lepo se drevesa razvijajo, kako obilo sadja ob dobri letini donasajo, ter tako marsikakemu popotniku žejo ugase, ter mu pri živnanji suhega kruha slast poviksajo. Da popotnik zaradi tega onemu dobrotniku, ki je drevje nasadil gotovo v srečo hvalo izraža, bode vsakdo vrjel, posebno pa tisti, ki je sam že to skusil. A božja previdnost hoče, da drevo pogine. Zdaj pride najeti sadilec, vsadi novo drevesce na oni kraj brez posebne postrežbe, kajti on je le najemnik in ni mu mar, kako bo drevesce pozneje rastlo. Drevesce, čeravno je lepo in ravno istega plemena, ne obrodí toliko in tako lepega sadja, kakor njegov prednik. In kaj je temu vzrok? Izsesana zemlja in premala postrežba ob času saditve! Gospodarji, zapomnite si to in ne sadite dreves na mesto, kjer je že popred drevo rastlo, če pa ni drugač, da more tam drevo stati mu pa postrezite, kakor je bilo zgoraj povedano.

—*—

Veli (na pol suhi) sadni cepiči in vela sadna drevesca morejo se zopet oživeti.

Za sadjerejo vneti naprednjak si večkrat cepičev žlahtnih sadnih vrst iz zelo oddaljenih tujih krajev naroči. Prav težko jih uže pričakuje. Ko je naročeno stvar prejel, nevtogoma jo razvije in pogleda; a uže prec na prvi pogled se ves začudi in prestraši. — Mesto cepičev lepe gladke lubadi dobil je iz zavojčeka le naročeno število velih (na pol suhih) enoletnih sadnih poganjkov, katerim je lubad vsa na-

grbančena in skrčena. Neveščak take cepiče navadno brez vsega pomisleka v svojo lastno škodo ali proč, ali pa še celó na ogenj vrže in je tako za vselej totalno pokončá. Enaki osodi zapadejo navadno tudi oni sadni cepiči, kateri so se doma o pravem času narezali in pribrali, a so bili do časa vporabe le slabo in nepravilno spravljani, vsled česar so tudi zveneli ali se na pol posušili.

Veli cepiči ako niso uže preveč suhi, hranijo v sebi še vedno toliko življenja (živnih moči), da je moremo za koristno porabo zopet oživetí.

V ta namen služi nam sledeči jako priprosti način:

Oveneli cepiči naj se na spodnjem (odrezanem) koncu iznova zopet nekoliko prirežejo in prikrajšajo. Potem naj se na vrtu ali pa tudi na drugem pripravnem kraju izkoplje v rahli zemlji zadosta dolga, primerno široka in $\frac{1}{3}$ metra globoka jamica, v katero se oveneli cepiči tako nadevljejo, da se more med-nje drobna prst okolo in okolo natrositi; tako v zemljo zloženi cepiči se v jamici do 9 centimetrov na visoko z rahlo zemljo zasujejo in z vodo pošteno zalijejo, in potem se vsa še prazna jamico z ostalo izkopano prstjo popolno zasuje.

Iz večkratnih lastnihkušenj vem in trdim, da se na ta priprost način oveneli sadni cepiči, ako niso bili uže preveč suhi, v teku 48 ur zopet popolno oživé, zadobé gladko in polno lubad, so za cepljenje zopet dobri, se radi primejo in kaj čvrsto rastejo.

Če so bili pa cepiči uže močno veli in so le prav malo življenja več v sebi imeli, morajo, da se zopet ožive, v zemlji več (tudi do 14) dni ostati. Kar bilo je uže popolno mrtvega, med tem časom v mokri zemlji sčrni in preperi, a drugo se pa za koristno vporabo zopet iz nova lepo in krepko oživi.

Isto tako prejme za sadjerejo vneti kmetovalec pogostoma vsa vela in na polu suha uže požlahtnjena sadna drevesca, katera bil si je iz kake sadne drevesnice naročil. Vela drevesca, se vé, da prec za nasad sposobna niso, a tudi brez vsega premisleka se jih na lastno škodo proč metati ne sme. Tudi taka vela sadna drevesca, ako imajo le še nekoliko življenjskih moči v sebi, morejo se pogina oteti in na novo oživetí. Vsa ceremonija obstoji pa v tem-le:

„Napravi se na pripravnem prostoru v rahli zemlji zadosta široka, primerno dolga in pa $\frac{1}{2}$ metra ($1\frac{1}{2}$ stari čevelj) globoka jama; v to jamo zložé se potem prizadeta drevesca, se za 15 centimetrov na visoko z rahlo prstjo zasujejo in v posledici prav dobro z vodo zalijejo, na kar zagrne se še ostali prazni del jame z izkopano zemljo. V tem položaju puste se drevesca nekoliko dni; ako niso bila uže presuha, oživela nam bodo zopet popolnoma. — Kakor hitro so taka drevesca zopet gladko in polno lubad zadobila, naj se iz zemlje vzamejo in na mesta jim odločena pravilno posadé. Temu poslednjemu opraviu sosebno dobro vgaja vlažno vreme in milobno ozračje, kar bi se ne smelo nikdar prezirati.

Na ta način more za sadjerejo vneti naprednjak prav pogostoma pred sicer neizogibno škodo, raznimi neprilikami in sitnosti obvarovati se. (Prosimo, še večkrat se oglasite. Ured.)

Venceľjnov.

Sadjerejčev koledar za mesec maj.

Ta mesec se že prikazuje plevel v sadnem vrtu, populiti se mora, da drevescem ni na kvar. Gosenice in druge sadnemu drevju škodljive žuželke naj se kolikor

mogoče čisto pokončajo, njih zalega, kolikor je še je, naj se uniči. Ta mesec je še ugoden za cepljevanje, posebno za one načine cepljevanja, pri katerih se sok zahteva. Povezi pri prejšnje leto cepljenih drevescih naj se odvijajo, da se pozneje, ko se drevo rediti začne ne zajedo v kožo, kar bi drevescu škodovalo, ker bi mu kolikor toliko sok zadrževale. Če si jeseni drevesom gnojil, moraš sedaj tisti gnoj odstraniti.

F.

Naši dopisi.

Iz Čateža p. Trebnjem. Dopis iz št. Ruprta v velečenjenem našega društva listu št. 2. t. I. mi daje povod, da objavim iz svoje skušnje pri drevescih po glodalcih oškodovanih.

Leta 1883. na spomlad sem opazil, da je več mojih pritlikovcev pri korenini oglodanih, manjše koreninice celo odgriznjene. Urno naklestim ter razsekljam brinjevih vejic in je denem krog korenine in debla, na to pa dobre sprstenine. Kleščevja, da brani škodljivki (miši ali hrčku, kdor je že, ali kakor že kličejo to nebodijetrebja), sprstenine, da dobó korenine tečnega živeža.

In vspah je bil v istini dober. Vsa drevesca so ozelenela, cvetla in sad rodila, samo jabelka niso bila tako okusna, kakor sicer.

Naj uprav sedaj omenim, da kvarljivka se loti, kolikor sem spoznal, najraje jablan. Druzihih sadnih dreves razun smokve ni jednega oškodovala, da si je imela svoja pota uprav memo njih.

Lani (1884), ko se zemlja nekoliko otaja, grem na ogled k svojim ljublimi gojencem, — oj, mili bože! kaj zagledam? Vsa vrsta 4 na široko (v špalir) razpeljanih, 11 let starih jablanec, jako plemenitih in rodovitih je bilo pod zobmi šmencane glodalke, i pa 2 divjaka — lesniki. Korenike stranske in srčne oglodane, tudi povse od 4 do 8 palcev od debla odgriznjene, debla pa 3 do 6 palcev na viš oškurtana do lesa, drevesca se majajo, prav lahko bi ju bil izpulil. Pala bi bila gotovo, da niso privezana. A ker je bilo še življenje v njih, postrežem jim po vsih načinih. Res ozelené nekoliko, vendar ne morejo si več opomoči; ko vročina pritisne, posuše se polagoma. Ostrižem ju, porežem večje veje, a vse ne pomaga nič. Poginola so. Samo jen divjak, ki sem ga pustil v miru in v nemar, ta si je opomogel in letos (1885) je celo nastavljal cvetnih popkov. Bode li uspešno deloval, ali ne, Bog zna.

Letošnjo zimo ni bilo kvarljivke v mojem vrtu. Drevesca tudi ona pred dvema letoma oglodana, so zdrava, bogato „brstnata“ in obetajo obilo sadja. Bog varuj mraza, toče in družih ujim.

Kakor je videti, pomaga brinjevo kleščevje in dobra postrežba oglodanemu drevju, da si opomore, neoglodanemu pa, da brani škodljivim živalim blizu do gorenjih korenin i do debla.

Toliko za sedaj, drugi pot morda zopet kaj. (Nam bo zelo ustrezno, prosimo. Ured.)

H—r.

P. S. Račun do konca leta 1884 priobčimo v jedni prihodni številki, ravno tako IV. imenik p. n. gg. družtvenikov.

Odgovorni urednik Anton Klein. — Izdajatelj Janez Modic, društveni predsednik.

Lastnina „Čebelarkega in sadjarskega društva za Kranjsko“. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.